

بالۇرەكانى غەربىيى

تا ئەو پۇژە زانستگاي «رەشت» جووتە خۇشەويستى ئاواي بە خۇيەوۋە نەدېيوۋا!
كە دووبەدوۋ دەردەكەۋتن، ھەموو خويندكارانى زانستگا بەشەوق و زەوقەوۋە چاويان لى دەكردن!
بەھار و كاۋە وا لىك دەھاتنەوۋە كە كەس ئىرەيى پى نەدەبردن!
«كاۋە» خويندكارى زانكۆي پزىشكى و «بەھار» خويندكارى رشتەي پەرەستارى بوۋا!
كاۋە خەلكى شارى «بانە» وپىنچ سال بوۋ لە رەشت خەرىكى خويندن بوۋ! بەھار خەلكى «مەھاباد» و
سالى دوۋى خويندنى بوۋا!
دوۋ سال بوۋ يەكتريان دەناسى. ئاشنايەتى ئەو دوۋە خۇي ماجەرايەكى سەير بوۋا!
بەھارنەۋە سالەي كە بە خويندكارى زانستگاي رەشت وەرگىرا، ھەر لە ھەۋەلى پايەوۋە كە ھات بوۋ خويندن
سەرنجى ھەموو كور و كيژانى زانستگاي بوۋ لاي خۇي پاكىشا! جوانى و ساكارى و بى رپايى واى لەو كيژە
كوردە كوردبوۋ كە ھەر دوۋلا كور و كچ خۇشيان دەويست. ھەر كە دەگەل پولى ھاۋرپىكانى وەدەر دەكەوت
ھەموو چاۋەكان بوۋ ديتنى وەردەچەرخا!
كاۋە كورپىكى دەرس خوين و رەزاسوۋك و تەرپۇش و جوان چاك بوۋا! بە ھۇي زرنكى و جوانيەوۋە لە ناو
خويندكارەكان دا بە ناو بانگ بوۋا!
بەھاروكاۋە يەكتريان نەدەناسى. كۆتايى مانكى سىھەمى پايە بوۋ و خويندكاران خۇيان بوۋ تاقىكارى
ئامادە دەكر. بە ياننەكى زوۋ كاۋە دەگەل دوۋ ھاۋرپى بەبەر دەم زانكۆي پەرەستارى دا پادەبرد. بەھار و
ھاۋرپىكانى لەسەر كورسيە بەردىەكانى ناو چىمەنەكە دانىشتبوۋون و قسەيان دەكر. لەو كاتە دا كە كاۋە و
ھاۋرپىكانى تىدەپەرىن يەكى لە كچە كوردەكانى كۆرەكەي بەھار بە ناۋى ژالە كە دەيزانى ئەمانە رشتەي
پزىشكى دەخوينن بە دەنگىكى بەرز روۋ بە كورەكان بە فارسى دەلى: رىگاتان لى ون بوۋە دوكتۇرەكان؟ ئىرە
ھىچ نەخۇشى لى نىن! ئەگەر پىۋىستىشتان بە پەرەستارە فەرموون!
لەو كاتە دا كاۋە كە چاۋى لە چاۋەجوانەكانى بەھار ھەلدەنگوۋ و بەلەھجەش دەزانى ژالەكوردە، بە
كوردى دەلى: درەنگ يا زوۋ پىۋىستىمان بە ئىۋە دەبى! ئىۋە دەبى لە ئىمە زور نىزىك بن! بەلام ئىستا
كارىكى ترمان ھەيە!
ئەم حازر جوابيەي كاۋە كچەكان وە پىكەنن دەخا و بەھار كە يەكەم نىگاي كاۋە پىكاۋيەتى بە
ھاۋرپىكانى دەلى: ئەۋە كىيە؟ ناۋى چىە؟
دۋاي رۇيشتنى كورەكان، ھەموو كچەكان سەر دەننە سەر بەھارو پى دەلىن: واز بىنە! ئەو كورە جوانە
خەلكى بانە يە و زور دەگەل كچان يەك نىە!
بەلام ھەۋەل نىگا كارى خۇي كوردبوۋا! لەم لاۋە بەھاردەگەرا بوۋ ناو نىشانى كاۋە و لەو لاشەوۋە كاۋە لە
دۇستان و ھاۋپۇلانى ناو نىشانى بەھاردەپرسى!
پۇژىك بە رىكەوت توۋشى يەكتر بوۋن! ئەمجارەيان ھەردوۋك بزەيان لەسەر لىو بوۋا! ھىچ پىۋىستى بە
ناساندنى يەكتر نەبوۋا! ھەردوۋك زانىارى برشيان سەبارەت بە يەكتر ھەبوۋا!
لەۋە بەۋلا تا پشوو دەدرا و تا كاتى خويندنى پۇژانە تەۋاۋ دەبوۋ كاۋە و بەھار لاي يەك بوۋون و شان بە
شانى يەكتر دەگەران!
سەير ئەۋە بوۋ كەس ئىرەيى پى نەدەبردن! وا ھاۋتاي يەك بوۋون دەتگوت خوا ھەر لە پۇژى ئەزەل را بوۋ
يەكى دروۋست كوردوون!

سالى خويىندىن وردە وردە بەرەو پىش دەچوو . وەرزى پشوى بەھارە بوو . نەورۆزانە ھەموو خويىندىكاران دەچوونەو ھەرى شارى خويان!

بەھارداواى لەكاو ھەرى كە لە نەورۆز دا سەردانىكى مالى ئەوان بكا تا دايكى لە نزيكەو ھەرى بيبيني! ئاخىر بەھارە مالى ھەرى دەگەل دايكى دوو بە دوو دەژيان! باوكى چەند سال لەو ھەرى پىش بە ھەرى سەكتە مردبوو وبراىەكىشى ھەبوو كە مالى جيابوو! بەھارەھەموو كەين و بەينى خوى دەگەل كاو بە تەلە فوون بۆ دايكى گوتبوو! دايكىشى داواى كردبوو كە لە نەورۆز دا ئەگەر دەكرى كاو سەردانىكى مالى ئەوان بكا تا چاوى پى بەھەرى!

**

كە نەورۆز ھات ؛ ھەركەس خوى ئامادە كرد تا بەرەو شار و مالى خوى بپروا!
بەھاروكاو دليان نەدەھات بپرون! ناچار ھەردوو تا تاران بەيەكەو بوون! لە پەنا يەك دانىشتبوون و دەستيان لە ناو دەستى يەك دابوو!
لە تاران چوونە « ترمينال غەرب » . لە پيشدا بەھارسواری ئوتووبوسى « مەھاباد » بوو . لە دواین قسەدا گەفتى لە كاو وەرگرت كە نەورۆز سەردانى مەھاباد بكا و كاو بەليني دا كە داواى چەند پۆز مانەو ھەرى « بانە » بچى بۆ مەھاباد!

**

پىنج پۆز لە نەورۆز تىپەرى! بە لای كاو وە سالىك دەبوو! جانتاى سەفەرى ھەلگرت و بەرەو مەھاباد وەرى كەوت! پيشتر بە تەلەفون بە بەھارى راگەياندبوو كە ديت!
ھيشتا مابووى بۆ نيوەرۆ كە گەيشتە مەھاباد . ناو نيشانى مالى بەھارى دەزانى . ئادرەسەكەى دا بە تاكسى و لە بەر كۆلانى مالىكەيان دابەزى! بەھارە بەر دەرگا چاوەروان بوو! لەبەر دەر و دراوسى نەبويایە ھەر لە كووچە خوى دەئاميزى كاو داويشت!
دايكى بەھار؛ "شكۆفە خان" ژنيكى نزيك چەل سالە بوو . بە لام پەنگ و پوخسارى زۆر لەوانە جوانترى دەنواند! پاش مردنى ميردەكەى بالى بەسەر مندالەكان داکيشا و شووى نەكردەو! پۆزانە لە ئارايشگايەكى نزيك مالى خويان كارى دەكرد!

شكۆفە خان زۆر بە گەرمى بەخىر ھانتى كاو ھەرى كرد و دەستى دەگەل لى داو ھەرى لە پەنا خوى دانا!
لە بەر چاوى شكۆفە خانيش كاو كورپىكى جوان و لە بەر دلان بوو!
كاو زۆر زوو جىگەى خوى لە مال و دلى ئەو خانەوادە دا كەردەو ھەرى ئەو ھەرى بۆ بەھار زۆر جىگەى خۆشحالى بوو!

پاش خواردنى نيوەرۆ بەھار وكاو چوونەدەرەو ھەرى شكۆفە خان لە مالى ھەرى ماىەو! ھەر چەند بەھاروكاو زۆريان دەگەل گوت ، وتى : نا ئيوە بپرون من دەبى بۆ زاوا زيرپىنەكەم ئەمشۆ تەعامىكى خۆش ساز كەم!
شكۆفە خان ژنيكى دەس پەنگين بوو! تيشت و خواردنى دەستى ئەو لای ھەموو خزمانيان بە ناو بانگ بوو!
ئەو رۆژە خوى تەرخان كردبوو تا بۆ كاو باشترين تەعام سازكا!
ھەر كە كاو ھاتبوو شكۆفە خان ، بە ديتنى زۆر خۆشحال بوو! خۆشى نەيدەزانى بۆ! بەلام ھەستى بە چەشنيك كۆلنەو ھەرى برينەكانى لاو ھەرى خوى دەكرد!

بەھاروكاو تا ئيوارە زۆربەى شوپىنەكانى مەھاباد گەران!
ئيوارەيەكى دەرنگ ھاتنەو . زۆر شتيان كريبوو! كاو ديارى تايبەتى لە بانەو ھەرى شكۆفە خان ھينابوو و ئەو پۆژەش لە مەھاباد شتى تری بۆكرى و ئەو دياريانە ، ئەو ھەندەى تری لای شكۆفەخان خۆشەويست كرد!

**

دوای خواردنی شیو که به راستی شکوفه خان به شیوه‌یه‌کی جوان و پازاوه سفره‌ی چنیوو ، دستیان کرد به قسه و سځ نه‌فهری باسی داهاتوو یان ده‌کرد! زور جارن کاوه له قسه کردن دا چاوی له چاوه‌کانی شکوفه خان هه‌لده‌نگوت و هه‌ستی ده‌کرد که زور به تامه‌زرۆیی سه‌یری ده‌کا!
کات زوو ده‌فری و گه‌یشته‌ ساعه‌ت ۱۲ نیوه‌شه‌و . کاوه هه‌ستا . وتی: به‌یانی ده‌تان بینمه‌وه و ئیستا ده‌چم بۆ میوانخانه‌یه‌ک!

شکوفه خان وتی : ئەمه چ قسه‌یه‌که! تۆ میوانی ئیمه‌ی و غه‌یره نی! رازی نین بجیه میوان خانه!
هه‌ر چی کاوه وتی بځ فایده بوو! به‌هارله خودای ده‌ویست خۆشه‌ویسته‌که‌ی له مالی ئەوان بخه‌وئ و زورتریش مه‌جالیان ده‌بوو تا باسی داهاتوو یان بکه‌ن!
بۆ خه‌و له دیویک جیگه‌یان بۆ راخت و تا ماوه‌یه‌ک هه‌ردوو به لایه‌وه بوون! پاشان جییان هئیشت تا بخه‌وئ! ئەوانیش چوون بۆ دیوی خۆیان!
کاوه تا دره‌نگ خه‌وی لی نه‌که‌وت! چۆن بخه‌وئ ؟ خۆشه‌ویسته‌که‌ی له‌ودوو و ئەویش له‌م دیو! هه‌ر له خه‌یال دابوو تا خه‌و برده‌یه وه!

**

کاوه هه‌ستی کرد له‌و تاریکیه‌ دا که‌سیک له پال جیگا‌که‌ی دایه!
هاته‌وه بیری که له مالی به‌هاره ! - « خۆیه‌تی ! به‌هار! » خۆی وه‌ر گئرا و توند به خۆیه‌وه گوشه‌ی!
له دل دا وتی : به‌هاره و بۆیه‌مه‌قی له خۆی بریوه تا دایکی وه‌خه‌به‌ر نه‌یه! ئەویش بځ ده‌نگ باوه‌شی بۆ گرته‌وه و له ناو حه‌ز و شه‌وق و هه‌وه‌س دا له ئامیزه‌ی یه‌کتر دا خۆیان مه‌لاس دا!
گه‌رما و شه‌وقی هه‌وه‌س وای لی کردبوون برستیان لی برابوو! بۆ ده‌کرا هه‌ر وا بځ ده‌نگ وه‌مینن ؟
« کاوه » له‌و په‌ری ئاره‌زوو دا که‌وته رامووسان و ده‌ستی به هه‌مووله‌شی به‌هار دا دینا و ئەویش وه‌ک کیشکه‌یه‌ک خۆی دابوو به ده‌سته‌وه و ده‌گه‌ل لافاوی حه‌ز و هه‌وه‌س دا مه‌له‌ی ده‌کرد!
له‌پر درگا کرایه‌وه و که‌سیک کلیلی به‌رقی لیدا و دیوه‌که پر بوو له پووناکایی!
کاوه سه‌ری وه‌رچه‌رخاند به‌ره‌و لای درگا! چ بیینی ؟ به‌هار له قاپی درگا دا پاره‌ستاوه! که‌سه‌یری ئەوه‌شی کرد له باوه‌شی دایه به سه‌ر سوورمانه‌وه دیتی که شکوفه خان دایکی به‌هاره!
« کاوه » ئەوه‌نده له تاسه‌وه چووبوو که نه‌یزانی شکوفه خان چۆن نیوه پووت هه‌لاته ده‌ره‌وه و ئەویش له خه‌جاله‌تیا چۆن خۆی پۆشته کرده‌وه و چۆن جاننا و شته‌کانی پیچاوه و چۆن له‌و ماله‌هاته ده‌ر!
کاتیک کزه‌ی ساردی با وه‌ئاگای هئناوه که جاننا به ده‌ست له شه‌قام بوو!

خۆشی پیی سه‌یر بوو بۆ زه‌وی قووتی نه‌داوه و چۆن ئاسمان هه‌لی نه‌لووشیوه! نه‌ی ده‌زانی بلځ چی! چۆن شکوفه خان به خۆی ئیجازه‌داوه بیته پالی؟ بۆ نه‌یزانیوه ئەوه به‌هاریه و دایکیه‌تی؟ بۆ بۆ ؟ و هه‌زاران بۆ؟
که وه‌ک خۆره گیانیان ده‌خوارد و جوابیک نه‌بوو!

تا به‌یانی له شه‌قامه‌کان سوورایه‌وه و وه‌ک شیتان ده‌گه‌ل خۆی ده‌دا! پووی نه‌بوو بۆ مالی به‌هار وه‌گه‌رځ! چاوی پر له بوغز و کینه و ناباوه‌ری به‌هار ، ساتی له به‌ر چاوی ون نه‌ده‌بوو! که خۆر هه‌لات ئەو هه‌ر وا بځ هه‌ده‌ف و ئامانج ده‌سوورایه‌وه! له لایه‌ک دلی نه‌ده‌هات مه‌هاباد به جځ بیلی و له لایه‌کیش قاچی هانای نه‌ده‌دا بروا!

لای ئیوارځ سواری ماشین بوو و به‌ره‌و بانه وه‌رځ که‌وت!

**

دوای نه‌ورۆز ، هه‌موو خویندکارانی زانستگا هاتبوونه‌وه به‌لام به‌هار دیار نه‌بوو! ئیواره ژاله و په‌روانه وسځ چوار کچی تری کورد هاتن تا هه‌والی به‌هار له کاوه بپرسن و بزائن بۆ نه‌هاتوته‌وه!

کاوه له ژیر لافاوی پرسپاری کچهکان دا نهی دهزانی چ بکا! هیچ جوابیکی پی نهبوو! زوریشی پی خوش بوو دهگه ل یهکیک دا دهرده دل بکا! شهوانه له خهفتهان خهوی لی نهدهکوت!
دوای رۆیشتنی کچهکان کاوه بانگی ژالهی کرد و پیی وت : ژاله دهمهوی قسهت دهگه ل بکه! تکایه تاویکی تر وهرهوه!

چارهکه سهعاتیکی تر ژاله هاتهوه و زور تامهزرو بوو بزانی کاوه چ کاریکی پییه!
کاوه وتی : ژاله گیان دهزانم تو جیی متمانهی بهاری! من قسه و باسیکت لا دهکهم که رهنکه لیم برهنجیی یا یارمهتیم بدهی! بهلام تکایه له ههر حال دا لای کچهکانی تر هیچ مهلی!
ژاله به سهر سورمانهوه وتی : کاوه خووت دهزانی من زور شوخی دهکهم بهلام کهس وهک من راز نیگادار نیه!
ههر قسهیهکت ههیه تکایه پییم بللی و متمانهم پی بکه!
کاوه له نووکهوه ههموو شتیکی بو باس کرد و له پاشان وتی : نههاتنهوهی بههارخهتای منه! تکایه یارمهتیم بده! ههر نهبی با بههار بیتهوه و دریژه به خویندنی بدا!
ژاله پاش تاویک پامان وتی : کاوه دلنیا به یارمهتیت دهم! ههر ئەمشه و تهلهفون بو بههار دهکهم و بی ئەوهی ئیشاره به تو بکه داوای لی دهکهم بیتهوه!
کاوه دل پر له خهم و پرسپار و پهشیمانی ، تامهزروی بیستنی خهبر بوو له لایه ن ژالهوه!

**

ژاله پاش چه ند جار قسهکردن دهگه ل بههار له دهمی هینادهر چ بووه! بههار وتبووی دیمهوه!
ئهو خهبره چه نده کاوهی خوشحال کرد ، زیاتری برده فیکرهوه! چون دهگه لی دهجولیتتهوه ؟ بللی وهک بیگانه بن ؟ تازه عشق و خوشهویستیان تهواو بوو ؟ و ههزاران پرسپاری بی وهلامی ترا!

**

بههار پاش ههوتووویهک هاتهوه! له لای کچهکان به غهیری ژاله هیچی نهگوت! ههر که دهگه ل ژاله به تهنیا دهبوون دهستی دهکرد به گریان!
- ژاله گیان دهزانم کاوه هیچ تهخسیری نیه! ههموو ههله و تاوانهکان هی دایکمن! تازه نه کاوه له پرووی دی بی بو داخوازیم و نهمنیش غیرهت دهکهم شوو به کهسیک بکه که دایکم له باوهشی داخهوتوووه!
..... -

**

پۆژانه له دوورهوه کاوه سهرنجی بههار و کچهکانی دها! کچهکان ههموو له بههار یان دهپرسی بو دهگه ل کاوه ناگه ری و قسه ناکه ی ؟ ئەویش له وهلاما دهی گوت : « خانهوادهکانمان رازی نین! ئیمهش هاتووینهسهه ئەو پروایه واز له یهکتر بینین»! به لام راستیهکه ، شتیکی تر بوو!
ههوتویک بوو بههار هاتبوووه و سهری به خویندن و دهرسهکانیهوه خهریک کردبوو تا به لکوو کاوه و کارهساتهکهی مههابادی له بیر وهچی! ئیواریهک له نزیک زانکوکهی خوینان چاوی به کاوه کهوت و ههر دووک بو ماوهیهکی زور ، بی چاو ترووکاندن ، واقیان و پ مابوو ! لهو کاتهدا ژاله گهیشت و سلأوی له کاوه کرد و ئەویش هاته پییش و له بهردهم بههار دا ویستا ! کاوه وتی : تکایه ژاله گیان دهکری چه ند چرکهیهک جیمان بیلی ؟ پاش رۆیشتنی ژاله ، کاوه وتی : بههار دهزانم زور لیم ناراحهتی و حهفته ! به لام
- تکایه کاوه باسی هیچ مهکه ! من ههموو شتیکی دهزانم ! دهش زانم خهتای دایکم بوو ! تو لهو تاریکیهدا وت زانیبوو منم !
- وایه ...!

- دواى رۆيشتنى تۆ شهپكى باشم به دايكم گيړا ! ئەويش دواى گريانيكى زۆر پيى لينا كه تاوانه كه هى
خويهتى و تۆ هيچ تاوانىكت نيه !

**

له وه به ولا هه موو پۆژى ديسان جووته دلدارى كوردى زانستگاي «پهشت» ، به يه كه وه له گۆشه يه ك
داده نيشتن! نه يان ده توانى بى يه ك بژين! كه بيري شيان له داهاتوو ده كرده وه ؛ ده چوونه ناو ده رايى خه يال
وماتى و بيدهنگى!

ئهمجاره يان بيدهنگيه ك بالى به سه رداكى شابوون كه وهك ئارامى بهر له تۆفان بوو!

بانه - پايىزى ١٣٨٧